

L'ÀNIMA RUSSA

El propòsit d'aquest treball de recerca és intentar dilucidar si existeix una "ànima russa", una manera de ser específica que puguem trobar en les seves manifestacions culturals. Per donar sentit al concepte hem partit de la frase d'Òssip Mandelstam "Únicament el rus i el grec clàssic tenen paraula creadora." Així hem intentat determinar fins a quin punt tot allò rus es diferencia del que és occidental i de la modernitat en la línia del que es va esdevenir a Grècia.

Hem començat doncs caracteritzant el dir grec a partir de la lectura de Píndaro desde Hölderlin, de Lala Blay. Del llibre n'hem tret que la paraula a Grècia tenia un caràcter doblement productiu; produïa les coses en dir-les - la Guerra de Troia és la descripció que en fa Homer- i ahora mou l'esdevenir de Grècia. Cada gènere produeix fins a tal punt una nova situació que transforma allò en què consisteixen les coses i el dir, forçant el gènere següent a una tasca totalment nova. Els tres gèneres èpic, líric i tràgic són doncs una conseqüència un de l'altre tancant un cercle que és l'esdevenir de Grècia.

Per caracteritzar el món rus, en articles d'Òssip Mandelstam com Sobre la Naturaleza de la palabra hem vist com és l'evolució del dir rus, el caràcter productiu d'aquest com el del grec clàssic allò que distingeix Rússia d'occident. En la resta de pobles d'occident es produeix una fixació de la llengua en la gramàtica –i en altres aspectes de la cultura i fins de les fronteres que converteixen la cultura (culte = cultivar) en conservació del vincle. Allò rus en canvi és permeable i en evolució-creació.

També en analitzar la pintura hem trobat com Pavel Florenski en La perspectiva invertida, ens mostra com la pintura russa, en no passar pel renaixement ni adoptar la perspectiva, queda lliure de mirar el món i representar-lo com cada cosa exigeixi, creant cosa i llenguatge en cada acte.

Finalment hem trobat en un seguit d'obres artístiques, novel·les, poesia, cinema com l'Idiota de Dostoievski o El Espejo de Tarkovski, aquests trets diferencials de l'ànima russa corroborant la frase inicial de Mandelstam, que allò rus s'allunya de la modernitat i d'occident que és occidental, en la direcció de la paraula creadora.

La càrrega de la cavalleria vermella, Kazimir Malèvitx

«El poema líric, ideal según la apariencia, es ingenuo en su significación. Es una metáfora –que se continúa– de Un sentimiento. El poema épico, ingenuo según la apariencia, es heroico en su significación. Es la metáfora de grandes afanes. El poema trágico, heroico según la apariencia, es ideal en su significación. Es la metáfora de una intuición intelectual.»- Friederich Hölderlin, Ensayos: Sobre la diferencia del tipo de poesía

"Una lengua tan perfectamente organizada y tan orgánica no es sólo la puerta a la historia, sino la propia historia." Òssip Mandelstam, Sobre la naturaleza de la palabra y otros artículos